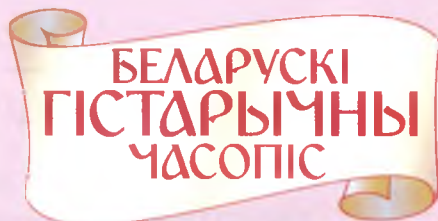

БЕЛАРУСКИ ГІСТАРЫМНЫ ЧАСОПІС

ISSN 1993-1999

6
2026

**НАВУКОВА-ТЭАРЭТЫЧНЫ,
НАВУКОВА-МЕТАДЫЧНЫ ЧАСОПІС**

6 (323) чэрвень 2026 год

Выдаецца са студзеня 1993 г.

Выходзіць 12 разоў у год (з ліпеня 2003 г.)

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі № 1221 ад 8 лютага 2010 г., выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь

Адрас рэдакцыі: 220073, г. Мінск,
вул. Кальварыйская, 25, кабінет 408.

Тэлефон: 8 (017) 270-47-20.

Час працы: 8.30 — 17.00 (пн — пт).

<http://www.aiv.by>;

e-mail: bhc.redaktor2022@gmail.com, bhc@aiv.by

Дзяржаўнае прадпрыемства
“Выдавецтва “Адукацыя і выхаванне”.

220070, г. Мінск, вул. Будзённага, 21.

Тэлефон: 8 (017) 257-91-49; e-mail: aiv@aiv.by

Выход у свет 30.06.2026 г. Афсетны друк.

Фармат 60×84 1/8.

Ум. друк. арк. 8,37. Ул.-выд. арк. 11,2.

Наклад 465 асобнікаў. Заказ № 936.

Цана свабодная.

Надрукаваны ў вытворчым даччыным
унітарным прадпрыемстве “Друкарня
Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі”.

ЛП № 38200000006490 ад 12.08.2013 г.

220030, г. Мінск, пл. Свабоды, 23-94.

Да ведама аўтараў!

За дакладнасць прыведзеных у артыкулах
фактаў і цытат адказнасць нясуць аўтары.

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы
ў парадку абмеркавання, не падзяляючы
пункта гледжання аўтараў.

Навуковыя артыкулы прымаюцца
да разгляду з рэкамендацыяй кафедры
(аддзела) вучэбнай або навуковай установы.
Рэцэнзаваўне арганізоўвае рэдакцыя.

Да разгляду прымаюцца рукапісы
аб’ёмам не больш за 12 старонак
(кегель 14, праз 1,5 інтэрвалу). Неабходна
ў допісах паведамляць свае прозвішча,
імя і імя па бацьку, кароткія звесткі
пра сябе, пашпартныя даныя (абавязкова
ідэнтыфікацыйны нумар), адрас, тэлефон.
Рукапісы не вяртаюцца.

**Падпісвайцеся
на тэлеграм-канал
выдавцтва
“Адукацыя і выхаванне”!
aivbooks**

Заснавальнікі:

Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь,
рэспубліканскае ўнітарнае
прадпрыемства “Выдавецтва
“Адукацыя і выхаванне”,
дзяржаўная навуковая ўстанова
“Інстытут гісторыі Нацыянальнай
акадэміі навук Беларусі”,
Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

Галоўны рэдактар

Аляксандр Аляксандравіч КОРЗЮК,
кандыдат педагогічных навук, дацэнт

Рэдакцыйная калегія:

Вячаслаў Даніловіч, Дзяніс Дук, Юлія Захарына,
Аляксандр Каваленя, Аляксандр Каханоўскі,
Уладзімір Кошалеў, Аляксандр Кушнярэвіч,
Аляксандр Лакотка, Аляксей Літвін, ігар Марзалюк,
Мікалай Мязга, Аляксандр Радзькоў,
Вольга Стралова (Расійская Федэрацыя),
Алег Субоцін, Эдмунд Ярмусік.

Рэдакцыйная рада:

іван Багдановіч, Аляксандр Вабішчэвіч,
Людміла Гаўрылавец, Сяргей Герасімовіч,
Валянціна Гінчук, Аляксандр Гужалоўскі (старшыня),
Галіа Давідоўская, Віктар Жук, Алесь Корсак,
Віталь Крывуць, Вячаслаў Лазіцкі, Вадзім Лакіза,
Сяргей Новікаў, Сяргей Паноў, Алена Снапкова.

Рэдакцыя:

намеснік галоўнага рэдактара — Наталля Матусевіч,
рэдактар аддзела-член рэдкалегіі — Ілля Касько,
вядучы тэхнічны рэдактар,
вядучы мастацкі рэдактар — ірына Селяменева,
вядучы літаратурны рэдактар — Людміла Шчэрба.

На падставе рашэння калегіі Вышэйшай
атэстацыйнай камісіі Рэспублікі Беларусь
ад 04.10.2024 № 11/11 “Беларускі гістарычны
часопіс” уключаны ў Пералік навуковых
выданняў Рэспублікі Беларусь для апублікавання
вынікаў дысертацый па гістарычных навуках,
мастацтвазнаўстве, педагогічных навуках
(агульная педагогіка, гісторыя педагогікі
і адукацыі; тэорыя і методыка навучання гісторыі).

З лістапада 2022 г. надрукаваныя ў часопісе
артыкулы размяшчаюцца ў расійскай навуковай
электроннай бібліятэцы eLibrary, інтэграванай
з Расійскім індэксам навуковага цытавання (РИНЦ).

**Індэксы для індывідуальнай падпіскі — 74830,
для ведамаснай — 748302,
на сайце belpressa.by — 679.**

© “Беларускі гістарычны часопіс”, 2026.

*Да Дня ўсенароднай памяці ахвяр Вялікай Айчыннай вайны
і генацыду беларускага народа — 22 чэрвеня*

ГІСТАРЫЯГРАФІЯ

Віктар Ермаловіч	Навуковыя працы беларускіх даследчыкаў па гісторыі Вялікай Айчыннай вайны: гістарыяграфічны агляд (другая палова 1940-х гг. — пачатак XXI ст.)	3
------------------	--	---

БАЕННАЯ ГІСТОРЫЯ

Олег Назаров	Первый день войны	12
Олег Назаров	Первые герои Великой Отечественной войны (фрагмент)	16
Сяргей Лютко	Баявыя дзеянні Чырвонай арміі на Бярэзінскім абарончым рубяжы ў чэрвені — ліпені 1941 г.	18

САЦЫЯЛЬНАЯ ГІСТОРЫЯ

Ольга Подвойская Екатерина Ивчик	Дети в условиях военного времени: воспоминания воспитанников Свислочского специального детского дома	25
-------------------------------------	--	----

МЕТОДЫКА. ВОПЫТ

Антон Рысевец	Начало Великой Отечественной войны (история Беларуси, IX класс)	31
---------------	---	----

МАТЭРЫЯЛЫ ДА УРОКАЎ

Павел Алисиевич	Вторая мировая война. Великая Отечественная война советского народа (задания для подготовки учащихся к олимпиаде по истории)	35
Павел Алисиевич	БССР в годы Второй мировой и Великой Отечественной войн (задания для подготовки учащихся к олимпиаде по истории)	40
Галіна Жураўлёва	Крыжаванка “Пачатак Вялікай Айчыннай вайны” (гісторыя Беларусі, IX клас)	45

ГІСТОРЫЯ КУЛЬТУРЫ

Вольга Лабачэўская	“Дудар беларускі”: да атрыбуцыі фотаздымка Міхаіла Кусцінскага (1829—1905)	46
Галіна Нячаева	Святыя вершнікі: цуд Георгія аб змлі (помнікі народнага іканапісу з чарнобыльскіх вёсак Веткаўскага раёна)	52

МЕТОДЫКА. ВОПЫТ

Александра Мицкевич	Английские колонии в Северной Америке (всемирная история, VII класс)	61
Наталія Андрэйкавец	Гаспадарчае развіццё і культура беларускіх зямель у XIII—XIV стст. (гісторыя Беларусі, VI клас)	66

АДУКАЦЫЯ XXI СТАГОДДЗЯ

Вячаслаў Лазіцкі	інтэграванае прымяненне штучнага інтэлекту ў навучанні гісторыі: праблемныя аспекты Содержание/Summary	68 72
------------------	---	----------

У нумары выкарыстаны фота з адкрытых крыніц.

Да ведама аўтараў. Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу не-выключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, даядзенне да ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса), а таксама на рэдагаванне і скарачэнне матэрыялу па меркаванні рэдакцыі. Папярэджваем аб прававой абароне аўтарскіх правоў на змешчаныя матэрыялы. Перадрук магчымы толькі з дазволу рэдакцыі з абавязковай спасылкай на “Беларускі гістарычны часопіс”.

УДК [37.016:94]:004.8

Вячаслаў ЛАЗІЦКІ

Дацэнт кафедры сацыяльна-гуманітарных дысцыплін Палескага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат педагагічных навук, дацэнт.

Сфера навуковых інтарэсаў: навукова-метадычнае суправаджэнне стварэння і сістэмнага прымянення электронных сродкаў навучання па сацыяльна-гуманітарных дысцыплінах; фарміраванне і развіццё інфармацыйнай кампетэнтнасці як складніка інфармацыйнай культуры асобы; прымяненне тэставых метадык педагагічнай дыягностыкі і кантролю ведаў. Аўтар 4 манаграфій, 6 манаграфій у суаўтарстве, 19 дапаможнікаў для ўстаноў агульнай сярэдняй і вышэйшай адукацыі, 5 электронных рэсурсаў, 80 навуковых і навукова-метадычных публікацый.

Рыхтуемца да новага навучальнага года

ІНТЭГРАВАНАЕ ПРЫМЯНЕННЕ штучнага інтэлекту ў навучанні гісторыі: праблемныя аспекты

Дынаміка сацыякультурных зменаў у сучасным грамадстве і адукацыі шмат у чым абумоўліваецца аб'ектыўнымі працэсамі тэхналагізацыі жыцця асобы і, адпаведна, патэнцыялу штучнага інтэлекту (ШІ). Неабходна адзначыць, што вывучэнне пытанняў прымянення тэхналогій штучнага інтэлекту ў навучанні гісторыі з'яўляецца малараспрацаваным накірункам дыдактыкі. Запаўненне дадзенага прагалу павінна вырашацца з улікам метадалагічнага аналізу праблемнага поля даследавання разам з вызначэннем задач, звязаных з распрацоўкай метадыкі навучання гісторыі ва ўмовах інтэграванага прымянення сродкаў штучнага інтэлекту і традыцыйнага інструментарыя дыдактыкі.

Ключавыя словы: школьная гістарычная адукацыя, тэхналагізацыя адукацыі, штучны інтэлект, метадыка навучання гісторыі, суб'ект навучання

Важным патрабаваннем распрацоўкі і эфектыўнай рэалізацыі комплекснага выкарыстання штучнага інтэлекту і традыцыйных сродкаў навучання з'яўляецца метадалагічная адукаванасць настаўнікаў. Пад ёй мы маем на ўвазе інтэграцыю характарыстык суб'ектаў вучэбна-пазнавальнай дзейнасці, якія дазваляюць на прадуктыўным узроўні прымяняць метады пазнання ў арганізаваным з пазіцыі сучаснай метадалогіі навучанні. У такім разуменні дасягненне метадалагічнай адукаванасці з'яўляецца важнай задачай фарміравання інфармацыйнай культуры педагогаў і навучэнцаў ва ўмовах тэхналагізацыі школьнай гістарычнай адукацыі.

У межах распрацоўкі метадыкі выкарыстання патэнцыялу сродкаў штучнага інтэлекту ў навучанні гісторыі важнай задачай з'яўляецца ў тым ліку дакладнае фармуляванне іх дыдактычнай сутнасці і ролі. Лічбавыя кагнітыўна-камунікатыўныя сродкі навучання (ЛККСН) — гэта сродкі інавацыйнай тэхніка-тэхналагічнай і педагагічнай падтрымкі адукацыйнай дзейнасці яе суб'ектаў для вырашэння задач развіцця кагнітыўных і камуніка-

Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 1 красавіка 2025 г. № 135 “Аб прыярытэтных напрамках, навуковай, навукова-тэхнічнай і інавацыйнай дзейнасці на 2026—2030 гады” [1] лічбавыя тэхналогіі і штучны інтэлект вызначаюцца ў якасці аднаго з важных напрамкаў навуковых даследаванняў. Накіраванасць лічбавай тэхналагізацыі адукацыйнай сферы ў кантэксце прымянення патэнцыялу ШІ-тэхналогій актуалізуецца палажэннямі Канцэпцыі развіцця сістэмы адукацыі Рэспублікі Беларусь [2] і рэкамендацыямі Міністэрства адукацыі па выкарыстанні дыдактычнага інструментарыя штучнага інтэлекту ў адукацыйным працэсе ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі [3]. Прадметны вектар

трансфармацыі сістэмы адукацыі задае *Канцэпцыя школьнай гістарычнай адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь*, палажэнні якой замацоўваюць неабходнасць мадэрнізацыі дыдактычных падыходаў ва ўмовах сацыякультурных выклікаў лічбавага грамадства, а таксама вызначаюць гістарычную адукацыю як фактар умацавання дзяржаўнага суверэнітэту і нацыянальнай бяспекі нашай краіны [4, с. 7].

Аналіз наяўных крыніц (дакументы канцэптуальнага характару разам з тэарэтычнымі і практычнымі распрацоўкамі па выкарыстанні тэхналагічнага і дыдактычнага патэнцыялу ШІ-інструментарыя) дазваляе вылучыць шэраг праблемных задач.

тыўных уменняў у навучанні гісторыі. З такіх пазіцый мэтазгодна трактаваць прымяняльны ў адукацыйнай дзейнасці інструментарый: праграмныя сістэмы, платформы і іх дадаткі, якія выкарыстоўваюць метады і алгарытмы штучнага інтэлекту для выканання практычных задач (напрыклад, аналіз дадзеных і апрацоўка натуральнай мовы, стварэнне кантэнту, аўтаматызацыя працэсаў і генерацыя рашэнняў).

Дыдактычная роля лічбавых кагнітыўна-камунікацыйных сродкаў навучання вызначаецца праз разуменне спецыфікі дыдактычнага працэсу пры эфектыўным кіраванні рознымі відамі суб'ект-суб'ектнай дзейнасцю навучэнцаў з аптымальным ужываннем сродкаў дыдактыкі ў ходзе вырашэння задач навучання. У такім кантэксце ў якасці асноўных напрамкаў практычнага прымянення высокатэхналагічных сродкаў навучання гісторыі з'яўляюцца:

- стварэнне дыдактычных матэрыялаў і планаў вучэбных заняткаў, сцэнарыяў пазакласных мерапрыемстваў;
- генерацыя візуальных аўдыё- і відэаматэрыялаў;
- адаптацыя вучэбных тэкстаў і заданняў рознага ўзроўню складанасці;
- распрацоўка тэставых заданняў і заданняў інтэрактыўнага ўзаемадзеяння з магчымасцю аўтаматычнай праверкі;
- вымярэнне ступені дакладнасці аўтарскага кантэнту створанага тэкставага інфармацыйнага прадукта — рэферата, вучнёўскага праекта і г. д.;
- рэалізацыя функцыі практорынгу ў ходзе атэстацыі навучэнцаў [3].

Прыведзеная канкрэтызацыя абапіраецца на палажэнні сістэмна-асяродкавага, дзейнаснага, кагнітыўна-камунікацыйнага, кампетэнтнаснага і асобаснага падыходаў. Іх улік у арганізацыі навучання гісторыі дазваляе адказаць на асноўныя пытанні: як і з дапамогай чаго суб'ект адукацыйнай дзейнасці пазнае навакольны свет і самога сябе, самаарганізоўваецца і ўзаема-

дзейнічае з грамадствам, інфармацыйна-адукацыйным асяроддзем і інструментарыем штучнага інтэлекту ва ўмовах лічбавізацыі?

Канцэпцыя школьнай гістарычнай адукацыі арыентуе на фарміраванне ў вучняў сістэмнага гістарычнага мыслення, умення выкарыстоўваць шматаспектныя інфармацыйныя плыні, а таксама даваць самастойную навукова-тэарэтычную ацэнку гістарычным з'явам [4, с. 10]. Намі ўлічана распрацаванасць беларускімі вучонымі-дыдактамі канцэпту фарміравання ўніверсальных кампетэнцый навучэнцаў [5]. Гэта дазваляе сфармуляваць палажэнне аб імператыўнасці засвоеных гістарычных ведаў, а таксама ўменняў і навыкаў праз іх замацаванне ў якасці кампетэнцый навучэнцаў (што надзвычай важна для старшакласнікаў на трэцім ступені агульнай сярэдняй адукацыі).

Інтэграцыя сродкаў штучнага інтэлекту ў навучанне з'яўляецца адлюстраваннем аб'ектыўнага і перманентнага працэсу тэхналагізацыі адукацыі з пазіцый асэнсавання рэвалюцыйнай значнасці зместу і прагназаваных вынікаў ва ўмовах лічбавізацыі. Важным уяўляецца вырашэнне праблемы дакладнага асэнсавання суб'ектнасці педагога і вучня, як і спецыфікі квазісуб'ектнасці штучнага інтэлекту ў камунікацыйных элементах “педагог”, “навучэнец”, “сродак навучання”. Калі ў ацэньванні ўмовы імператыўнасці суб'ектнага статусу ў дзейнасці першых двух элементаў сумненняў не ўзнікае, то адносна ШІ-інструментарыю і самога прадукта, створанага штучным інтэлектам для прымянення ў адукацыйнай дзейнасці, няма адзінага падыходу.

У навуковай супольнасці прадметам дыскусіі застаюцца пытанні інфармацыйнай бяспекі, а таксама адказнасці (маральнай і прававой) за скажэнне ісціны ў штучна згенераваным тэксце навучальнага або навуковага характару (ступень удзелу ШІ-інструментарыю ў створаным з памылкамі інфармацыйным прадукце). У юрыдычным аспекце актуальнае пытанне ідэнтыфікацыі права ўласнасці на створаны з выкарыстаннем ШІ-тэхналогіі прадукт.

У распрацоўках мадэляў вучэбных заняткаў па гісторыі важнай задачай з’яўляецца выкананне метадалагічнага патрабавання ўліку варыятыўнасці пры пабудове алгарытмаў адукацыйнай дзейнасці педагогаў і навучэнцаў. У якасці аднаго з варыянтаў разгледзім алгарытмізацыю вучэбна-пазнавальнай дзейнасці вучняў на прыкладзе метадыкі сістэмнага прымянення ЛККСН пры навучанні гісторыі Беларусі ў кантэксце сусветнай гісторыі. Алгарытм правядзення вучэбнага занятка прадугледжвае сістэмнае прымяненне ЛККСН у інтэграцыі з традыцыйнымі сродкамі дыдактыкі на этапах урока (гл. *схему*): а) актуалізацыя зместу вывучанага матэрыялу; б) засваенне тэарэтычнага, факталагічнага і ацэнчнага кампанентаў гістарычных ведаў; в) сістэматызацыя і абагульненне зместу вучэбнага матэрыялу; г) замацаванне прадметнага зместу; д) ацэньванне і самаацэньванне навучэнцамі ўзроўню вучэбных дасягненняў; е) карэкцыя вынікаў навучання. Ва ўмовах канцэнтрычнага падыходу да вывучэння зместу матэрыялу па гісторыі алгарытм вучэбна-пазнавальнай дзейнасці старшакласнікаў пры сістэмным прымяненні ЛККСН прадугледжвае праблемна-модульны прынцып арганізацыі засваення вучэбных гістарычных ведаў пры магчымасці выбару вучнем індывідуальнай траекторыі навучання.

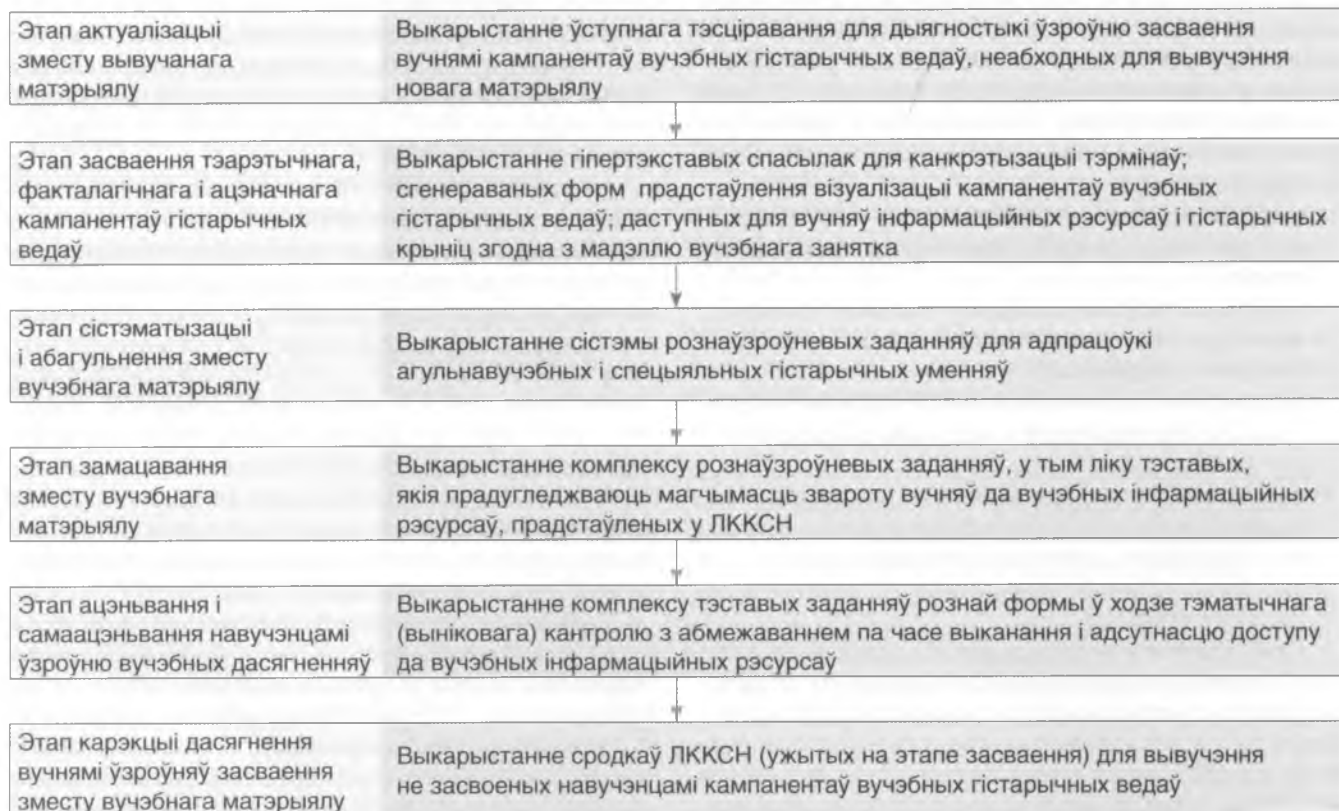

Згодна з праблемна-модульным прынцыпам структуравання вучэбнага матэрыялу ажыццяўляецца па адносна завершаных модулях вучэбнай гістарычнай інфармацыі, у кожным з якіх асвятляецца адна з праблем гістарычнага развіцця (на прыкладзе вучэбнай праграмы па прадмеце “Гісторыя Беларусі ў кантэксце сусветнай гісторыі”), а метадыка выкладання ўключае наступныя этапы:

- матывацыйна-мэтавы (прадугледжвае вызначэнне мэтай і задач выкарыстання ЛККСН з улікам

Схема

Вучэбна-пазнавальная дзейнасць вучняў ва ўмовах сістэмнага прымянення ЛККСН

спецыфікі вывучэння гісторыі Беларусі ў старэйшых класах, метадычных умоў сістэмнага прымянення сродкаў штучнага інтэлекту ў спалучэнні з традыцыйнымі элементамі дыдактыкі, стымуляванне цікавасці старшакласнікаў да вывучэння прадмета інфармацыйна-камунікацыйнымі сродкамі);

- змястоўна-дзеясны (прадугледжвае прад'яўленне з дапамогай патэнцыялу ШІ-тэхналогій розных кампанентаў вучэбных гістарычных ведаў і іх засваенне праз фарміраванне ў старшакласнікаў агульнавучэбных і спецыяльных спосабаў дзейнасці);
- ацэнчна-рэфлексійны (выкарыстанне ў якасці крытэрыяў паспяховасці навучання ўзроўняў засваення зместу вучэбнага гістарычнага матэрыялу, а ў якасці паказчыкаў поспеху — дзесяцібальнай шкалы ацэньвання вучэбных дасягненняў).

На падставе вышэйвыкладзенага вызначым наступныя арганізацыйна-педагагічныя ўмовы эфектыўнага прымянення інструментарыю штучнага інтэлекту ў навучанні гісторыі:

- развіццё навуковай рэфлексіі па распрацоўцы дыдактычнай мадэлі метадыкі інтэграванага прымянення лічбавых кагнітыўна-камунікацыйных і традыцыйных сродкаў дыдактыкі ў навучанні гісторыі;
- інтэграцыя інструментарыю штучнага інтэлекту ў мадэлі навучання ў комплексе з традыцыйнымі сродкамі на падставе ўмацавання іх вызначанай дыдактычнай ролі ва ўмовах забеспячэння суб'ект-суб'ектнага і квазісуб'ектнага педагагічнага ўзаемадзеяння (педагог, навучэнец, сродкі ЛККСН);
- выкарыстанне функцыянальных характарыстык інавацыйных высокатэхналагічных сродкаў навучання з улікам спецыфікі дыдактычнага працэсу ў навучанні гісторыі на другой і трэцяй ступенях агульнай сярэдняй адукацыі;
- імператыўнасць інфармацыйнай культуры, функцыянальнай пісьменнасці і інфармацыйнай бяспекі асобы ў якасці ўмоў рэалізацыі ўзаемадзеяння суб'ектаў адукацыйнай дзейнасці з інфармацыйна-адукацыйным асяроддзем;
- абагульненне, сістэматызацыя і далейшае распаўсюджванне перадавога вопыту інтэграванага ўжывання патэнцыялу ЛККСН і традыцыйных сродкаў навучання ва ўмовах развіцця школьнай гістарычнай адукацыі.

1. О приоритетных направлениях научной, научно-технической и инновационной деятельности на 2026—2030 годы : Указ Президента Респ. Беларусь от 1 апреля 2025 г. № 135 // Национальный правовой интернет-портал Респ. Беларусь — URL: <https://pravo.by/document/?guid=3871&p0=P32500135> (дата обращения: 20.04.2026).

Сёцiўныя сэрвісы, якія выкарыстоўваюць тэхналогіі штучнага інтэлекту, рэкамендаваныя Акадэміяй адукацыі.

Крыніца: <https://akademy.by/index.php/ru/obuchenie/meropriyatiya-onlajn-2>

2. О Концепции развития системы образования Республики Беларусь до 2030 года [Электронный ресурс] : постановление Совета Министров Республики Беларусь от 30 ноября 2021 г. № 683 // Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь. — URL: <https://pravo.by/document/?guid=3871&p0=C22100683> (дата обращения: 20.04.2026).

3. Инструктивно-методические рекомендации по использованию технологий искусственного интеллекта в образовательном процессе учреждений общего среднего образования // Технологии искусственного интеллекта : Национальный образовательный портал. — URL: https://adu.by/images/2026/02/27/1455_08_07_2025_IMP_II.pdf (дата обращения: 20.04.2026).

4. Концепция школьного исторического образования в Республике Беларусь // Гісторыя і грамадазнаўства. — 2024. — № 2. — С. 6—14.

5. Формирование универсальных компетенций обучающихся в контексте ведущих тенденций развития образования / О. В. Зеленко, В. Ф. Русецкий, В. Г. Стуканов, А. В. Торхова [и др.] // Веснік адукацыі. — 2025. — № 2 (266). — С. 6—11.

Паступіў у рэдакцыю 14.05.2026.
Малюнкi згенераваныя з дапамогай сэрвіса Qwen.